

Nekritično sprejemanje zakonov z retroaktivnim delovanjem nepovratno škoduje slovenskemu gospodarstvu

Sprejetje Predloga zakona o omejitvi in porazdelitvi valutnega tveganja med kreditodajalci in kreditorejmalci kreditov v švicarskih frankih bo poslalo jasen signal mednarodni poslovni javnosti, da lahko zakonodajalec v Sloveniji posega v katerikoli veljaven dogovor, kar bi ustvarilo nepredvidljivo poslovno okolje, ne le za banke, temveč za celotno gospodarstvo. To bi povzročilo škodljive posledice za vlaganja v slovensko gospodarstvo in okrnilo mednarodni status Slovenije zaradi neskladnosti z načeli EU ter nepredvidljivosti poslovnega okolja. Že sama najava tega zakona je pri nekaterih investitorjih povzročila »rdečo zastavico za investiranje« v slovenska podjetja.

V Finančni komisiji AmCham Slovenia opozarjajo na negativne posledice morebitnega sprejetja Predloga zakona o omejitvi in porazdelitvi valutnega tveganja med kreditodajalci in kreditorejmalci kreditov v švicarskih frankih (v nadaljevanju predlog zakona). Le nekaj konkretnih negativnih posledic predmetnega zakona navajajo spodaj:

1. Predlog zakona vpliva na vse kreditne pogodbe v švicarskih frankih (CHF) (neodvisno od tega, ali so pogodbe še vedno v veljavi, kar vpliva na približno 80 % bančnega trga v Sloveniji), sklenjene v obdobju od 28. 6. 2004 do 31. 12. 2010, kar pomeni, da **retroaktivno posega v veljavno sklenjena in večinoma že zaključena pogodbeno razmerja**. Tovrstna ureditev pogodbenih razmerij za nazaj predstavlja kršitev Ustave Republike Slovenije, ki nikakor ne dopušča retroaktivnosti celotnega zakona.
2. **Vsebina predloga zakona je praktično neizvedljiva**, saj je bilo po podatkih Banke Slovenije do 2015 odplačanih že 70 % pogodb. GDPR določa, da banke in hranilnice lahko osebne podatke hranijo le toliko časa, kolikor je potrebno za namene, za katere se osebni podatki obdelujejo (10 let od prenehanja poslovnega razmerja v skladu z ZPPDFT-1), kar pomeni, da zaradi varovanja osebnih podatkov, za kreditne pogodbe, ki so bile odplačane pred letom 2012, ni več podatkov - to pomeni lahko tudi do cca 50% vseh pogodb.
3. **Predlog zakona je ekonomsko neutemeljen ter socialno neupravičen do ostalih potrošnikov**, ki so v tistem času najemali kredite v EUR in zanje plačevali višje obrestne mere kot kreditorejmalci v CHF. Ustvarja tudi nevaren precedens za vsa bodoča valutna in obrestna tveganja.
4. Predlog zakona predvideva visoke denarne kazni za neizvedbo aktivnosti v rokih, ki pa jih v praksi ni mogoče izvesti. Že samo takšni predvideni stroški bi lahko skupaj z ostalimi stroški ogrozili finančno stabilnost slovenskega finančnega sistema. Še več, **predlog zakona grozi celo s sankcijo odvzema bančne licence bankam, ki tega ne bodo izpolnile. Ker banke podatkov, za izpolnitev zahtev zakona sploh ne smejo več imeti, ne da bi kršile druge zakone, grozi številnim bankam odvzem licence**. Posledice taksne situacije pomenijo nepredstavljivo tveganje finančne stabilnosti in nepredstavljivo škodo slovenskemu gospodarstvu ter tudi državi.
5. Glavno breme tovrstnega retroaktivnega prestrukturiranja kreditov morajo ob pričakovanem negativnem vplivu na dobičkonosnost, kapitalizacijo in bodoče posojilne kapacitete celotnega bančnega sektorja nositi banke. Morda se na prvi pogled ustvarja vtis, da se banke res nikomur »ne smilijo« **je pa nujno, da se odločevalci zavedo, kako pomembno banke vplivajo na celotno gospodarstvo**. Še zlasti, ko se pričakuje okrevanje po COVID epidemiji, kjer naj bi prav banke odigrale ključno vlogo. Po grobih ocenah (zaradi nejasnosti zakona točnih izračunov še ni moč dati), se ocenjuje škoda za bančni sistem najmanj v več kot 200-300 milijoni EUR. Žal bi postali negativni unikum v EU.
6. **Predlog zakona** ne vsebuje nobene ocene glede finančnega vpliva. Pavšalno in zavajajoče predlagatelj zatrjuje, da ne bo vpliva na proračun, kar pa ne drži. Zelo verjetno bi sledilo tudi

znižanje bonitetne ocene države in s tem dražje zadolževanje. Tudi takrat, ko se predlagatelji sklicujejo na druge države, kjer so problematiko rešili zakonsko (npr. Srbija, Bosna, Hrvaška itd.), se spregleda, da je bilo to storjeno v drugačnih, neprimerljivih okoliščinah v drugem časovnem obdobju, zlasti pa da se je to zgodilo izključno v državah, ki niso del monetarne unije, torej nimajo EUR kot valute in s tem drugačen regulatorni okvir.

Glede na vse navedeno si zastavljamo vprašanje zakaj se v tem trenutku slovensko gospodarstvo izpostavlja takšnemu izjemnemu tveganju, tj. kršitvam ustave, evropskih predpisov, nasprotovanju Banki Slovenije in ECB, povzroča pa se tudi škoda za celoten finančni sistem in ruši njegovo stabilnost.